

İLKÖĞRETİM MÜFETTİŞ YARDIMCILARININ MÜFETTİŞ SEÇME VE YETİŞTİRME ESASLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Abdurrahman EKİNCİ*

Özet

Bu araştırma, İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği'nin ilk-öğretim müfettişlerini seçme ve yetiştirme esaslarına ilişkin mevcut uygulamaya dair ilköğretim müfettiş yardımcılarının görüş ve önerilerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, ilgili yönetmeliğin müfettiş seçme ve yetiştirme yönelik maddelerine dayalı olarak hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2007 yılında atanan 319 ilköğretim müfettiş yardımcısı oluşturmaktadır. Örneklem ise, bu müfettiş yardımcılarında gönüllü şekilde araştırmaya katılmayı kabul eden 34 ilköğretim müfettiş yardımcısından oluşmaktadır. Araştırmanın verileri frekans ve yüzde işlemlerine göre yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, bulgulara dayalı olarak, ilköğretim müfettişi seçme ve yetiştirmeye ilişkin bir takım görüş ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Teftiş, Müfettiş Seçme, Müfettiş Yetiştirme

Giriş

Bir sistemde personel seçme ve yetiştirme süreci örgütsel amaçlara ulaşma düzeyini ve örgütsel etkililiği belirleyen önemli alanlardır. Günümüz dünyasında mesleklerin gerektirdiği uzmanlık düzeyinin taşıdığı önem ve sahip olduğu kritik değer mevcut işin niteliğine uygun bir seçme ve sonrasında mesleğin formasyonu ve çalışma kültürü konularında yetiştirme sürecini daha da önemli kılmaktadır. Nitelikli ve nesnel ölçütlere bağlı bir seçme süreci meslekte uzmanlaşma, mesleki değerler ve liyakat anlayışlarının yerleşmesini sağlayacaktır.

Eğitim sisteminde kalite standartlarını yakalamada insan, donanım ve bilgi unsurlarının belirli ve açık kriterlere göre düzenlenmesi oldukça önem taşır. Sistemi kalite standartları çerçevesinde kurarak, insan faktörünü bu çerçevede seçmek ve yetiştirmek önemli kazanımlar sağlayacaktır. Zira, örgütsel yapı davranışı doğurur. Sağlam, üretime, verime ve kurumsal etkililiğe dayalı bir niteliğe sahip örgütsel yapılar da çalışanların amaca uygun seçilmesi ve yetiştirilmesi örgütsel davranışa vereceği biçimle, örgütsel etkililiği sağlamada kritik değer taşır. Dolayısıyla örgütün etkililiği, çalışanlarının işini ne kadar iyi yaptığıyla doğrudan ilişkilidir. Bu bakımdan, eğitim sistemi içerisinde, özellikle müfettiş niteliği sistemde amaca ulaşmayı ve etkililiği belirlemede önemli rol oynamaktadır. (Hsu and Chan, 1994, 64).

* Dr.; İlköğretim Müfettiş Yardımcısı, Yozgat.

Müfettiş seçiminde öğrenim, deneyim ve kişisel uygunluğun nesnel ölçütlere göre düzenlenmemesi, müfettişin saygınlığı ve statüsünü azaltma ve görevindeki etkililiği zedeleyecek bir güven sorununa yol açma tehlikesini doğurmaktadır. Nesnel yöntemlerle yapılacak seçimde, görev-görevli uyumu daha iyi sağlanacağından dolayı, görevlerin yerine getirilmesi amaçlanan düzeyde olabilecek, böylece hem seçme sürecindeki işlemlere hem de müfettiş uygulamalarına karşı tepkiler azalacaktır. Seçim, nesnel ölçütlere bağlı olunca siyasal kayırma ve yeğleme, yerini meslekî yeterliliğe bırakacaktır (Kaya, 1979, 281).

Meslekî yeterliliğin sağlanmasında işin niteliğine uygun ve yeterlilik düzeyine sahip bireylerin seçilmesi büyük önem taşımaktadır. Yapılacak nitelikli bir seçme sürecinin sonucunda, yetiştirme çabası sonuç verecek ve arzulanan düzeyde bir gelişim sağlanabilecektir.

Doğru bir seçim sürecinin sonucunda ikinci adım, müfettiş adayının yetiştirilmesi olmaktadır. “Yetiştirme” kavramı, belli bir görevi yerine getirecek personel için uygulanacak programın kapsamı, iş veya görevin gerektirdiği yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak düzenlenen eğitim etkinliklerini içerir. Müfettiş yetiştirme, uzmanlık eğitimi olarak düşünülmeli ve bu eğitim, müfettişin görev ve rol alanları üzerinde yoğunlaştırılmalıdır (Taymaz, 1997, 52-53). Müfettişlerin genel anlamda seçme sonrası süreçte alacakları eğitim, yapılacak işin uzmanlık ve özelde mesleki formasyon gerektirmesinden dolayı, nitelikli bir içerik ve planlamaya dayalı olmalıdır. Bu uygulamaların genel bir eğitimden farkı; sürece yayılmış olması, mesleki bakımdan deneyim, insan ilişkileri ve mesleki etik gibi alanlara odaklanmasından kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan söz konusu eğitim sürecinin, yetiştirme ve yetiştirme süreci olarak ifade edilmesi çok daha doğru olacaktır.

İlköğretim Müfettişlerinin Seçilmesi ve Yetiştirilmesi

Bugünkü anlamıyla ilköğretim müfettişliği, imparatorluk döneminde ilk defa Meclis-i Umur Nafia'nın mahalle mektepleri hakkında 1838 tarihli layihası ile ortaya çıkmıştır. Tanzimat dönemine kadar Bakanlık müfettişleri ile yan yana görev yapan ilköğretim müfettişleri bu dönemden sonra valiliklere bağlı duruma getirilmiştir (MEB, 1979).

Ancak, söz konusu layihada seçme ve yetiştirmeye ilişkin bilgiler yer almamış temelde, yapı ve işleyişe ilişkin çerçeve belirtilmiştir. 1923 yılında “Maarif Müfettişleri Talimatnamesi ile ilk Tedrisat Müfettişlerinin Vazifelerine Dair Talimatname” yayınlanmıştır. Maarif Müfettişleri Talimatnamesi'nde, müfettişlik makamının kuruluşu, müfettişlik görev ve yetkileri ile teftiş esasları açıklanmıştır. Aynı yıl bir teftiş heyeti müdürü ile on müfettişten meydana gelen bir Teftiş Kurulu kurulmuştur (Taymaz, 1997, 15).

Cumhuriyet döneminde ilköğretim müfettişlerinin seçilmesine ilişkin ilk belirlemeler 1927 tarihli “İlk Tedrisat Müfettişleri Talimatnamesi” ile yapılmıştır. İlköğretim müfettişi olacak kişiler ilköğretmen mezunu ve 24-45 yaşları arasında, ilkokullarda 5 yıl başarılı öğretmenlik yapmışlar arasından seçilmektedir. Müfettiş seçme ve atama işlerini, millî eğitim müdürleri veya maarif emirleri doğrudan yapabilmekteydi. “İlk Tedrisat Müfettişliğine Talip Olanların Seçilmesi Tarzları Hakkında Talimatname'ye” göre 25 yaşını bitirmiş ilköğretmen okulu müdür ve öğretmenleri ile en az iki yıl öğretmenlik yapmış “Orta Muallim Mektebi” mezunları sınavsız olarak ilköğretim müfettişi olabilmekteydi. Ayrıca 25 yaşını bitiren ve en az 5 yıl başarılı olarak görev yapmış öğretmenler arasından bakanlığa yapılan yazılı ve sözlü

sınavlarda başarılı olanlar bu dönemde ilköğretim müfettişi olarak atanmıştır. Daha sonraki dönemlerde çıkan “İlk Tedrisat Müfettişleri Rehberi”nde ilköğretim müfettişlerinde bulunması gereken kişisel ve meslekî özellikler belirtilerek müfettişlerin sahip olması gereken yeterlik alan ve düzeyleri belirtilmiş ve mesleğe ilişkin kriterler getirilmiştir (Başar, 1998, 79-80).

İlköğretim müfettişlerine verilecek hizmetiçi eğitimin gerekliliği, niteliği ve çerçevesine ilişkin ilk ciddi çalışmalar 1945’te yayımlanan “İlköğretim Müfettişliği Staj Yönetmeliği” ile yapılmıştır. 1938’de çıkarılan bir yasa ile, ilköğretim müfettişi olabilmek için “Gazi Terbiye Enstitüsü” veya yabancı ülkelerdeki dengi bir okuldan mezun olmak koşulu getirilmiştir (Bozkurt ve Karabıyık, 2003, 121). Aynı yasaya göre de staj yönetmeliği uygulamaya konulmuştur. Bu yönetmeliğe göre, staj en az bir yıl sürmekte, müfettişler stajlarının en az 5 ayını atandıkları ilin bölgesindeki köy enstitüsünde, en az bir ayını millî eğitim müdürlüğünde, en az altı ayını da bakanlıkça uygun görülecek bir ilköğretim müfettişinin yanında geçirmektedirler. Stajyer müfettişlere köy enstitüsü ve millî eğitim müdürlerinin verdiği raporlara göre işlem yapılardı. Başarılı olanlar ilköğretim müfettişliğine atanırken başarısızlara bir kez olmak koşuluyla stajları tekrarlatılabilmektedir. Bu süre sonunda başarısız olanlar tekrar eski görevlerine atanmışlardır (Başar,1998, 80).

Cumhuriyet döneminde yayımlanan bir başka yönetmelik de “İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği” dir. Buna göre, ilköğretim müfettişlerinin seçilmesi ve yetiştirilmesine ilişkin olarak birtakım koşullar belirlenmiştir. Yönetmeliğe göre ilköğretim müfettişleri, ilköğretmen okulu mezunu olup ilköğretim kurumlarında üç yıl asil öğretmenlik yaptıktan sonra eğitim enstitülerini veya dengi yabancı okullarını bitirenler ile ilkokullarda en az sekiz yıl öğretmenlik veya iki yılı ilkokul müdürlüklerinde, müdür yardımcılıklarında geçmiş olmak koşuluyla en az altı yıl öğretmenlik yapmış olanlardan bakanlıkça kabul edilen esaslara göre, bu görevlerdeki başarıları ve müfettişlik için gerekli ve yeterli nitelikleri saptanmış olan ve yönetmeliğe göre açılan kurslarda başarı gösteren ilkokul öğretmenlerinden atanmaktadır (MEB, 1969).

Esasında bu yönetmelik seçme ve yetiştirilme sürecine açıklık getirmemiş, gerekli nitelikler ve bu nitelikleri taşıyanların seçiminde kullanılacak nesnel ölçütleri belirlemeden uzak kalmıştır. Yönetmelikte ilköğretim ve halk eğitim kurumları, çocuk kitaplıklarının denetimi, ilköğretimle ilgili inceleme ve araştırmaların yapılması, işbaşında yetiştirme ve rehberlik etme, yıllık teftiş raporlarının düzenlenmesine ilişkin müfettiş görev ve yetkilerine dair belirlemelere de yer verilmiştir (Başar, 1998, 81; Yıldırım ve Koçak, 1994, 6).

1980’de yayımlanan “İlköğretim Müfettişleri Tayin ve Nakil Yönetmeliği” ve o dönemde yürürlükte olan “İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği” ne göre; sekiz yıl asil ilkokul öğretmenliği yaptıktan sonra Eğitim Enstitüsü veya Yüksek Öğretmen Okulu eğitim bölümünden mezun olmak, son beş yıllık öğretmenliği veya memuriyeti esnasında “maaş kesimi” cezasından daha ağır bir disiplin cezası almamış olmak, sicil durumu son üç yıllık kayıtlara göre iyi derecede olduğu tespit edilmiş olmak şartları gerekmektedir. Ayrıca, aynı yönetmeliklerde belirtilen kaynaklardan ihtiyacın karşılanamaması durumunda en az beş yıl başarılı olarak görev yapmış ilkokul öğretmenleri veya yöneticilerinden üç yıllık eğitim enstitülerinin Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik veya Fen bölümlerinin birinden mezun olanlardan seçilenler Bakanlığın açacağı en az 600 saatlik müfettişlik kursunu başarıyla bitirmeleri koşuluyla ilköğretim müfettişliğine atanabilmektedirler (Resmi Gazete, 1982; Yalçınkaya, 2003, 76-77).

◆ Abdurrahman Ekinci

Eğitim Enstitülerinin 1982’de Eğitim Fakülteleri’ne dönüştürülmesinden sonra da bazı fakülteleri ilköğretim müfettişi yetiştirme amaçlı programları sürdürmüştür. Eğitim fakülteleri bünyesinde kurulan “Eğitim Yöneticiliği ve Deneticiliği Programları’nın” amacı ilköğretim müfettişi yetiştirmektir. Bu programa girebilmek için en az üç yıl başarılı öğretmenlik yapmış olmak, üniversite seçme sınavında ilgili bölümü kazanmak ve bakanlıkça aday gösterilmiş olmak gerekmektedir (Başar, 1998, 81).

İlköğretim müfettişlerinin seçilme ve yetiştirilmelerine ilişkin en son belirlemeler hâlen yürürlükte olan “Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği” ile yapılmaktadır. Bu yönetmelikle yarışma sınavına başvurma koşulları, sınavların değerlendirilmesi, atama ve yerleştirme, alınacak hizmetçi eğitime ilişkin ayrıntılı birtakım ölçütlerin getirildiği görülmektedir.

Buna göre ilköğretim müfettiş yardımcılığı yarışma sınavına başvurabilmek için; en az dört yıl süreli yüksek öğrenim görenlerden, Bakanlığa bağlı resmî ve özel kurumlarda en az sekiz yıl öğretmenlik yapmış ya da yedi yıllık hizmet süresinin en az dört yılını resmî okul ve kurumlarda öğretmen olarak, üç yılını ise Bakanlık merkez ya da taşra teşkilatı yöneticilik görevlerinde geçirmiş veya fakültelerin; eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi veya eğitim yönetimi ve denetimi bölüm/anabilim dalından mezun ya da bu alanlarda yüksek lisans veya doktora yapanlardan Bakanlığa bağlı resmî okul ve kurumlarda en az üç yıl öğretmenlik ve/veya yöneticilik yapmış olma koşullarından herhangi birini taşımak. Ayrıca, Bakanlık teşkilatında görevli olmak, müfettiş yardımcılığı yarışma sınavının açıldığı yılın Ocak ayının birinci gününde 40 yaşını doldurmamış olmak, son altı yıllık sicil notlarının ortalaması en az iyi derecede olmak ve müfettişlik mesleği ile bağdaşmayacak fiillerden dolayı memuriyete engel olacak derecede olmasa dahi hapis cezasına mahkum edilmemiş (taksirli suçlar hariç) ve son altı yıllık hizmet süresinde aylıktan kesme/maaş kesimi veya daha ağır bir disiplin cezası almamış ya da bu süre içinde idari görevi adli ve idari soruşturma sonucu üzerinden alınmamış olmak gerekmektedir (MEB, 1999).

Belirtilen koşullara uygun adaylar yazılı ve sözlü olarak iki aşamada yapılan sınava katılırlar. Yazılı sınav test tekniği ile 100 sorudan az olmamak koşuluyla Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü’nce yapılmaktadır. Sınav sorularının %20’si millî eğitim mevzuatı, %30’u öğretmenlik meslek bilgisi, %30’u özel alan bilgisi ve %20’si genel kültür konularını kapsamaktadır. Yapılan sınavdan 100 üzerinden 70 puan alanlar başarılı sayılarak sözlü sınava alınmaktadır. Sözlü sınavda adayın yazılı anlatım ve yorumlama yeteneği ölçülmektedir. Adayların bu sınavlardan başarılı sayılabilmeleri için en az 70 puan almış olmaları gerekmektedir. Sınavların sonucunda adaylardan başarılı olanların her iki sınavdan aldıkları puanların aritmetik ortalaması alınmaktadır. Belirtilen sayıda aday en yüksek puandan başlanarak ilköğretim müfettiş yardımcısı olarak belirlenmektedir (MEB, 1999).

Müfettiş yardımcılarının yetiştirilme programı, hizmetçi eğitim ile bu eğitimde başarılı olanların katılacağı görev başında yetiştirme olmak üzere iki aşamadan oluşur. Müfettiş yardımcılarının yetiştirilme süresi üç yıldır. Üç yıllık yetiştirilme sonucunda yeterlik sınavlarına tâbi tutulan ilköğretim müfettiş yardımcılarının bu sınavda başarılı olmaları gerekmektedir. Sınavda başarılı olamayanlar aynı usul ve esaslar çerçevesinde son bir defa daha sınava alınurlar. Bu sınavda da başarılı olamaları hâlinde istek ve ihtiyaçta dikkate alınarak bakanlıkça durumlarına uygun görevlere atanırlar. Yeterlik sınavında başarılı olan müfettiş yardımcılarını Personel Genel

Müdürlüğü'nün önerisi üzerine bakanlık onayı ile buldukları veya ihtiyaç bulunan illere müfettiş olarak atanırlar (MEB, 1999).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği'nde müfettiş seçme ve yetiştirme esaslarını belirleyen maddelere ilişkin müfettiş yardımcılarının görüş ve önerilerini değerlendirerek, ilköğretim müfettişi seçme ve yetiştirmeye dair çalışmalara ışık tutmaktır. Bu genel amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

- 1-Türk Eğitim Sistemi'nde müfettiş seçme ve yetiştirmeye yönelik çalışmalar nelerdir?
- 2-İlköğretim müfettiş yardımcılarının, ilköğretim müfettişlerinin seçilmesi ve yetiştirilmesi ile ilgili, mevcut yönetmelik esaslarına ilişkin görüş ve önerileri nasıldır?

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmış, toplanan veriler nicel olarak frekans ve yüzde teknikleri ile ifade edilmiştir. Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2005, 39).

Araştırmada toplanan veriler, görüşme türlerinden yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde, temel alanlarda önceden geliştirilmiş sorular kullanılır ve bu sorularla veriler toplanmaya çalışılır (Balci, 2001, 181). Bu amaçla ilköğretim müfettiş yardımcılarını ile yapılan görüşmelerde İlköğretim Müfettişleri Başkanlığı Yönetmeliği'nde seçme ve yetiştirme esaslarını belirleyen maddelere dayalı olarak önceden geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış, görüşme süresince araştırmacı verileri yazılı olarak kaydetmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evreni, 2007 yılında açılan ilköğretim müfettiş yardımcılığı yarışma sınavında yazılı ve sözlü sınav aşamalarını geçerek kura ile illere atanan 319 ilköğretim müfettiş yardımcısından oluşmaktadır. Örneklem grubu, 2007 yılında atanan ilköğretim müfettiş yardımcılarının yetiştirilmesi sürecinde almaları gereken hizmetçi eğitim kursuna katılmış olan ilköğretim müfettiş yardımcılarını arasından gönüllülüğe dayalı olarak seçilen lisans ve lisansüstü öğrenim görmüş toplam 34 ilköğretim müfettiş yardımcısından oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak, İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği'nin müfettiş seçme ve yetiştirme esaslarını belirleyen, (madde 6,9,10,11,16) maddelerine dayalı olarak geliştirilen ve mevcut uygulamalar ile bu uygulamalara ilişkin görüş ve önerileri belirlemeyi amaçlayan görüşme formu kullanılmıştır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu öncelikle uzman görüşüne sunulmuştur. Daha sonra da bir ön uygulama çalışması için 5 ilköğretim müfettiş yardımcısı ile pilot görüşme yapılmış, soruların açık ve anlaşılır olup olmadığı, verilen yanıtların sorulan soruların yanıtlarını yansıtıp yansıtmadığı tartışılmış ve yapılan bir takım deği-

◆ Abdurrahman Ekinci

şiklikler ile son seklini almıştır. Bu sorular, görüş ve önerilerin listelendiği çizelgelerde verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri, 12-30 Mayıs 2008 tarihleri arasında Erzurum Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü'nde ilköğretim müfettiş yardımcılara yönelik hizmetiçi eğitime katılan ilköğretim müfettiş yardımcılara ile yapılan görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Görüşmelere katılmada gönüllülük esası dikkate alınmış ve katılımcıların kimlikleri saklı tutulmuştur. Araştırmada yapılan görüşmeler için, araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular mevcut uygulamalarla ilgili olduğundan dolayı, her soru için yürürlükteki yönetmelik esasları görüşmecilere okunarak hatırlatılmış ve görüşleri buna göre alınmıştır.

Araştırmada toplam 34 ilköğretim müfettiş yardımcısı ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler, müfettiş seçme ve yetiştirme sistemi ile ilgili İlköğretim Müfettişleri Başkanlığı Yönetmeliği'nin ilgili maddelerine dayalı olarak oluşturulan temel ve alt kategorilere göre sınıflandırılmış ve bu görüşlerden alıntılar yapılarak yorumlanmaya çalışılmıştır. Alıntılarda frekansı yüksek olan görüşler ağırlıklı olmak üzere ilköğretim müfettişlerinin seçilmesi ve yetiştirilmesine yönelik görüşlere ilişkin ifadeler doğrudan alınmış ve yorumlanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analizin amacı, ham verilerin okuyucunun anlayabileceği ve isterlerse kullanabileceği bir biçime sokulmasıdır. Betimsel çözümlemede elde edilen veriler daha önce belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Bu çözümlemede, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara da yer verilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2005, 48). Araştırmada verilerin analizinde şu adımlar izlenmiştir: Araştırmaya katılan ilköğretim müfettiş yardımcılarının sorulara verdikleri yanıtlar görüşme formuna kaydedilmiştir. Daha sonra görüşler, sorulan sorular çerçevesinde ayrı ayrı maddeler halinde çizelgelere listelenmiş, aynı görüş ve öneriler frekans tekniği ile belirtilmiş ve müfettiş yardımcılarının öğrenim düzeylerine göre yorumlanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu başlık altında, araştırmaya katılan ilköğretim müfettiş yardımcılarının, müfettiş seçme ve yetiştirme esaslarına ilişkin görüş ve önerileri, öğrenim düzeylerine göre yorumlanmaya çalışılmıştır.

Çizelge 1. Araştırmaya Katılan İlköğretim Müfettiş Yardımcılarının Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları

Öğrenim Düzeyi	n	%
Lisans	16	47.05
Lisansüstü	18	52.95
Toplam	34	100.0

Çizelge 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan İlköğretim Müfettiş Yardımcılarının % 47.05'i lisans mezunu iken % 52.95'i lisansüstü derecesine sahiptir.

Öğrenim Düzeylerine Göre, Müfettiş Yardımcılarının İlköğretim Müfettişi Seçme ve Yetiştirme Esaslarına İlişkin Görüşlerine Dair Bulgular ve Yorumlar

İlköğretim müfettiş yardımcılarının görüşleri, ilköğretim müfettişleri başkanlıkları yönetmeliğindeki müfettiş seçme ve yetiştirme esaslarına ilişkin maddelere ve genel görüş ve önerilere yönelik olmak üzere toplam altı kategoride değerlendirilmiştir ve yorumlanmıştır.

1-İlköğretim Müfettiş Yardımcılığı Yarışma Sınavına Başvuruda Bulunacaklarda Aranacak Koşullara İlişkin Görüş ve Öneriler

İlköğretim müfettiş yardımcılarının mevcut seçme ve yetiştirme sistemine yönelik görüşlerini saptamak için ilgili yönetmelikte, mevcut seçme sistemine ilişkin koşullar (a,b,c,d maddelerinde ifade edilen koşullar) kendilerine hatırlatılarak görüşleri sorulmuştur. Bu bağlamda elde edilen bulgular Çizelge 2'de yer almaktadır.

Çizelge 2. Yarışma Sınavına Başvuruda Bulunacaklarda Aranacak Koşullara İlişkin Görüş ve Öneriler

1- İlköğretim müfettiş yardımcılığı yarışma sınavına başvuruda bulunacaklarda aranacak koşulları yeterli buluyor musunuz? Bu konudaki görüş ve önerileriniz nelerdir? (a) En az dört yıl süreli yüksek öğrenim görenlerden; 1) Bakanlığa bağlı resmi okul ve kurumlarda en az sekiz yıl öğretmenlik yapmış, 2) Yedi yıllık hizmet süresinin en az dört yılını resmi okul ve kurumlarda öğretmen olarak, üç yılını ise Bakanlık merkez ya da taşra teşkilatı yöneticilik görevlerinde geçirmiş, 3) Fakültelerin; eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi veya eğitim yönetimi ve denetimi bölümü/analabilim dalından mezun ya da bu alanlarda yüksek lisans veya doktora yapanlardan Bakanlığa bağlı resmi okul ve kurumlarda en az üç yıl öğretmenlik ve/veya yöneticilik yapmış, olma koşullarından herhangi birini taşımak, b) Bakanlık teşkilatında görevli olmak, c) Müfettiş yardımcılığı yarışma sınavının açıldığı yılın Ocak ayının birinci gününde 40 yaşını doldurmamış olmak, d) Son altı yıllık sicil notlarının ortalaması en az iyi derecede olmak	LİSANSÜSTÜ	LİSANS
		f
a3- Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi (EYTP) alanında lisansüstü öğrenim görmüş olma koşulu getirilmelidir.	13	8
a3- Mesleki bakımdan EYTP alanında yüksek lisans yapmış olanların da en az beş yıl tecrübe sahibi olması gerekmektedir.	7	3
a2- Yönetici olarak çalışmış olan veya kıdemli fazla olanlara öncelik ve avantaj sağlanmalıdır.	5	
a2- Okul yöneticiliği yapmış olma koşulu aranmalıdır.	4	2
c-Yaş sınırı 45'e yükseltilmelidir.	9	7
- Mevcut koşulları yeterli buluyorum.	-	5
- Bilimsel ve özgün bir araştırma yapmış olma koşulu olmalıdır.	4	2
- İlköğretim müfettiş yardımcısı seçiminde öncelikle kişilik, tutum ve davranış konularında değerlendirme yapılması gerekmektedir.	-	4
GÖRÜŞLER TOPLAMI	42	31

Müfettiş yardımcıları, ilköğretim müfettişlerinin genellikle eğitim yönetimi, teftişi ve planlaması alanında yüksek lisans yapanlar arasından seçilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. İlköğretim müfettiş yardımcısı seçmede yüksek lisans koşulu olmalı şeklinde görüş belirten müfettiş yardımcılarından 13'ü lisansüstü öğrenim düzeyine sahip iken, 8'i lisans düzeyinde öğrenime sahiptir. Bu durumda lisansüstü öğrenime sahip olanların önemli bir kısmı eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi (EYTP) alanında yüksek lisans derecesine sahip olunmasının müfettiş seçmede bir kriter olarak yönetmelikte yer alması gerektiği, dolayısıyla mevcut uygulamadaki gibi sadece bir avantaj ve öncelik olarak işlev görmesinin yeterli olmadığı görüşündedirler. Buna karşın lisans düzeyine sahip müfettiş yardımcılarından yarısının lisansüstü öğrenime sahip müfettiş yardımcıları gibi düşünmesi de oldukça dikkat çekicidir. Bu bakımdan mevcut yönetmeliğin, müfettiş yardımcılarının EYTP alanında yüksek lisans derecesine sahip olanlar arasından seçilecek şekilde değiştirilmesi gerektiğini düşünen toplam müfettiş yardımcısının, araştırmaya katılanların yaklaşık %62'sini oluşturduğu görülmektedir. Oldukça yüksek bir orana sahip görüşe göre, EYTP alanında lisansüstü öğrenim görmüş olmanın sadece bir öncelik olarak avantaj sağlaması yeterli değildir. Müfettiş yardımcıları, ilköğretim müfettişi olmada EYTP alanında lisansüstü öğrenim düzeyine sahip olmanın bir koşul olarak ilgili yönetmelikte yer alması gerektiğini düşünmektedirler. Esasında, öğretmenlere mesleki anlamda rehberlik ederek, gelişimlerini sağlamada sorumluluk sahibi olan ilköğretim müfettişlerinin, denetledikleri öğretmenlerden daha yüksek bir öğrenim düzeyine sahip olmaları mesleki yeterlik ve etki bakımından da önem taşımaktadır. Matthews ve diğerlerine göre (1998, 168) okulda teftişin ve okulu değerlendirmenin kalbi, okul ve sınıf ortamında öğretim ve öğrenmenin niteliği hakkında bir karara varmaktır. Okulun bulunduğu durum ile amaçları arasındaki farkı değerlendirerek bir karara varmak, müfettişin nitelikli yetişmesi ve aldığı öğrenimin düzeyi ile yakından ilgilidir. Bu bakımdan müfettişlerin, alanlarında lisansüstü öğrenim görmüş olanlar arasından seçilmesi veya mesleğe başladıktan sonra kendilerine bu imkânın sağlanması, mesleki bakımdan yeterlikleri üzerinde önemli sonuçlar doğuracaktır.

Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarından 7'si, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 3'ü "Fakültelerin; eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi veya eğitim yönetimi ve denetimi bölüm/anabilim dalından mezun ya da bu alanlarda yüksek lisans veya doktora yapanlardan Bakanlığa bağlı resmi okul ve kurumlarda en az üç yıl öğretmenlik ve/veya yöneticilik yapmış olma koşullarından herhangi birini taşımak," maddesinde mevcut 3 yıllık sürenin yetersiz olduğu, mesleki deneyim ve kıdem önemli taşımasından dolayı bu sürenin en az 5 yıllık öğretmenlik ve/veya yöneticilik yapmış olma şeklinde değiştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Özellikle eğitimde, sadece öğrenim düzeyi ile kazanılamayacak birtakım bilgi ve becerilerin önemli olduğu düşünüldüğünde, 3 yıl mesleki deneyime sahip bir öğretmenin ilköğretim müfettiş yardımcısı olarak mesleğe başlamasının yeterli olmadığı düşünülmektedir. Sahip olduğu 3 yıllık mesleki deneyim ile göreve başlayan ilköğretim müfettişinin kıdem ve tecrübesi çok yüksek bir okul yöneticisi veya öğretmeni denetlemesinin güçlükleri düşünüldüğünde, söz konusu sürenin arttırılması gerektiğini söylemek mümkündür.

Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettişlerinden 9'u, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 7'si mevcut yönetmelikteki koşullardan "Müfettiş yardımcılığı yarışma sınavının açıldığı yılın Ocak ayının birinci gününde

40 yaşını doldurmamış olmak”, koşulunun, “45 yaşını doldurmamış olmak”, şeklinde değiştirilmesi gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Mevcut durumda 40 yaşın, öğretmenlik ve yöneticilikte mesleki bakımdan deneyim ve birikimi sağlamada yeterli olduğu ve daha ileri yaşlardaki öğretmen ve yöneticilerin müfettiş yardımcısı olma imkânından mahrum olmasının doğru olmadığı düşünülmektedir. Araştırmaya katılanların % 47’sinin bu görüşte olması oldukça dikkat çekicidir. Başar’a göre (1998, 93), ilköğretim müfettişleri için yaş sınırı, ona rollerini etkili olarak oynayabilme imkanı veren bir yaş sınırı içerisinde olmalıdır. Adayların fazla genç olması, yeterlikleri bakımından sakıncalar yaratabileceği gibi fazla yaşlı olması da dinamikliğini ve sistemin kendisinden yararlanma süresini kısaltabilmektedir. Bu bakımdan ilgili yönetmelik maddesinin gözden geçirilmesi önem taşımaktadır.

Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettişlerinden 5’i, “yönetici olarak çalışmış olan veya kıdemi fazla olanlara öncelik ve avantaj sağlanması”, 4’ü ise “okul yöneticiliği yapmış olmanın koşul olarak adaylarda aranması gerektiği” yönünde görüş belirtmişlerdir. Okul yöneticiliği yapmış olmanın koşul olarak adaylarda aranması gerektiği yönünde görüş belirten lisans mezunu ilköğretim müfettiş yardımcısı sayısı ise 2’dir. Bu görüşlere göre lisansüstü düzeye sahip olanların önemli bir kısmı okul yöneticiliği yapmış olmanın müfettiş yardımcısı seçmede belirleyici bir etken olarak yönetmelikte yer alması gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Esasında ilköğretim müfettişlerinin seçilmesinde öğretmen ve aynı zamanda okul yöneticiliği yapmış olanlara öncelik tanınmanın müfettiş yeterlikleri ve mesleki formasyonunu kazanmada önemli getirileri olacağını söylemek mümkündür. Müfettişin denetleyeceği kişilerle daha önce aynı işi yapmış ve aynı süreçlerden geçmiş olması, mesleki bakımdan deneyim kazanmasına ve denetleyeceği kişilerle çok daha kolay empati kurarak sağlıklı iletişim geliştirebilmesine olanak sağlayacaktır. O halde, ilgili yönetmelikte ilköğretim müfettiş yardımcılığı sınavına başvuru için makul bir süre hem öğretmenlik hem de okul yöneticiliği yapmış olmanın, seçme sürecinde avantaj sağlayacak ve öncelik imkânı verecek şekilde düzenlenmesi önem taşımaktadır.

Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarında 4’ü, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 2’si ilköğretim müfettiş yardımcılarının seçiminde “bilimsel ve özgün bir araştırma yapmış olma koşulu aranmalı” demektedirler. İlköğretim müfettişliği bir kariyer mesleği olmasından dolayı, seçme ve yetiştirme sürecinde bilimsel bir çalışma veya eğitim sorunlarına katkı sunacak özgün bir ürün ortaya koymanın önemli olduğu söylenebilir. Bunun, özellikle müfettiş yardımcılığından müfettişliğe geçişte bir koşul olarak ilgili yönetmelikte yer alması eğitim ortamlarına pratik anlamda yapacağı katkı bakımından önem taşımaktadır. Araştırma görevi, 2005 yılında (Resmi Gazete: 21.7.2005/25882) İlköğretim Müfettişleri Başkanlığı Yönetmeliği’ne yapılan bir ilave ile ilköğretim müfettişlerinin işlevlerinden biri olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla görev alanlarındaki okul/kurumların eğitim-öğretim, yönetim ve öğrencilerle ilgili ihtiyaç duyulan konularda araştırma yapmak, bölgesinde okula devam etmeyen öğrencilerin devamsızlık sebeplerini araştırmak, eğitim sorunlarını belirlemek, çözüm önerileri geliştirmek ve eğitimin niteliğini artırarak etkin ve verimli olarak gerçekleştirilmesine yönelik araştırma yapmak, okul ve çevre ilişkisini güçlendirmek amacıyla araştırmalar yapmak ilköğretim müfettişlerinin sorumluluklarındandır (MEB, 1999). Bu değişikliğe rağmen ilgili yönetmelikte, ilköğretim müfettişlerinin seçilmesi ve yetiştirilmesine

◆ Abdurrahman Ekinci

ilişkin esaslarda araştırma yapma ile ilgili bir takım kriterlerin yer alması önemli bir eksiklik olarak görmek mümkündür.

Lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların 5'i ise ilköğretim müfettiş yardımcılarının seçiminde "mevcut yönetmeliği ve koşulları yeterli buluyorum." şeklinde görüş belirtmişlerdir. Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarında hiçbirinin mevcut yönetmeliği yeterli bulmaması ise dikkat çekicidir. Bu durumu lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarının daha yüksek beklenti ve bu konuda bir arayış içerisinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

2-Yazılı Sınavın Kapsamına İlişkin Görüş ve Öneriler

Bu başlık altında ilköğretim müfettiş yardımcılarının seçilmesinde uygulanan yazılı sınavın kapsamı ve içeriğine ilişkin görüş ve önerilere yer verilmiştir.

Çizelge 3. Yazılı Sınava İlişkin Görüş ve Öneriler

2- Yazılı sınavın kapsamını yeterli buluyor musunuz? Bu konudaki görüş ve önerileriniz nelerdir? (Soruların %20 si Milli Eğitim mevzuatı, %30 u öğretmenlik meslek bilgisi, %30 u özel alan bilgisi ve %20 si genel kültür konularını kapsar.)	LİSANS ÜSTÜ	LİSANS
	f	f
- Yazılı sınavın kapsamı yeterli ve uygundur.	8	9
- Yazılı sınavın kapsamı gereğinden fazla geniş tutulmaktadır. Kapsam daraltılmalıdır.	6	4
- Yazılı sınavda yönetim ve teftiş konuları ağırlıkta olmalıdır.	3	
- Özel alan bilgisinin oranı artırılmalı, sorular bilgiyi yorumlama, analiz, sentez düzeyini belirleyecek nitelikte olmalıdır.	5	3
- Sınavın içeriği %15 yabancı dil sorularından oluşmalıdır.	3	
- Genel kültür sorularına yer verilmemelidir.	2	
GÖRÜŞLER TOPLAMI	27	16

Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarında 8'i, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 9'u "Yazılı sınavın kapsamı yeterli ve uygundur" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan toplam müfettiş yardımcısının %50'si yazılı sınavla ilgili esasları ve soruların dağılım oranlarını yeterli bulmakta ve bu konuda bir değişikliğe gerek görmemektedir. Buna karşın lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarında 6'sı, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 4'ü, "yazılı sınavın kapsamı gereğinden fazla geniş tutulmaktadır ve kapsam daraltılmalıdır." şeklinde görüş belirtmişlerdir.

"Özel alan bilgisinin oranı artırılmalı, sorular bilgiyi yorumlama, analiz, sentez düzeyini belirleyecek nitelikte olmalıdır" şeklinde görüş belirtenlerin ise, 5'i lisansüstü, 3'ü lisans düzeyinde öğrenime sahiptir. Bu bulgular incelendiğinde, genel olarak müfettiş yardımcılarının yazılı sınavla ilgili esasları yeterli gördüğü, ancak kapsamın daha dar tutulması ve özel alan bilgisi sorularının artırılarak, soruların daha çok bilgiyi yorumlama, analiz, sentez düzeyinde olması gerektiği yönünde

görüş belirttiği görülmektedir. Bu bakımdan soruların yaratıcılık, hızlı ve doğru karar verme ve bilgiyi yorumlama çerçevesinde şekillenmesi daha doğru olacaktır. Çünkü, öncelikle kritik değer taşıyan unsur, müfettiş adaylarının sınavda sorulara yönelik sahip olduğu bilgi düzeyi değil, bilgiyi yorumlama, bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve problem çözüme becerilerine sahip olma düzeyidir.

3-Sözlü Sınavın Yapılması ve İçeriği Konusundaki Görüş ve Öneriler

Bu başlık altında ilköğretim müfettiş yardımcılarının yazılı sınavda başarılı olanların katılabildiği sözlü sınava ilişkin görüş ve önerilerine yer verilmiştir.

Çizelge 4. Sözlü Sınava İlişkin Görüş ve Öneriler

3- Sözlü sınav yapılması konusundaki görüşleriniz nelerdir? (Nesnelliğe ilişkin görüşler. Soru ve değerlendirme alanlarının niteliğine ilişkin görüşler)	LİSANS ÜSTÜ	LİSANS
	f	f
- Sözlü sınav nesnel değildir	15	6
- Sorular açık uçlu ve yoruma dayalı olabildiği için nesnel değerlendirme güçtür.	6	5
- Sözlü sınav ile ilgili ayrıntılı ölçütler geliştirilmelidir.	5	3
-Sözlü sınav soruları ve içerik davranış, tutum, düşünme ve ifade becerilerini belirleyecek nitelikte olmalıdır.	7	5
-Sözlü sınav gereksizdir ve kaldırılmalıdır.	4	2
-Sözlü sınav mutlaka yapılmalıdır.	8	7
- Sözlü sınavda adaylar, belirlenecek alanla ilgili bir sunum yaparak değerlendirilmelidir.	4	
-Sözlü sınav soruları bilgi düzeyindedir ve nitelikleri düşüktür.	3	
-Nesnelliği sağlamak amacıyla, sözlü sınavlar sesli ve görüntülü olarak kayıt altına alınmalıdır.	2	
- Herhangi bir fikrim yok.		4
GÖRÜŞLER TOPLAMI	54	32

Yönetmelikte mevcut olan sözlü sınav ve uygulanması konusundaki görüşler incelendiğinde, lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarından 15'i ve lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların 6'sı "sözlü sınav nesnel değildir" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Özellikle lisansüstü öğrenime sahip müfettiş yardımcılarının büyük oranda (% 83.33) sözlü sınavın objektif olmadığı yönünde görüş beyan etmesi oldukça dikkat çekicidir. Sözlü sınavın objektif olmadığı yönünde görüş belirten müfettiş yardımcıların, araştırmaya katılanların yaklaşık %62'sini oluşturduğu düşünüldüğünde, söz konusu algının oldukça önemli bir soruna işaret ettiğini söylemek mümkündür. Objektif olamamasının en önemli nedenini, "soruların açık uçlu ve yoruma dayalı olması" şeklinde ifade eden toplam müfettiş yardımcısı araştırmaya katılanların yaklaşık %33'ünü oluşturmaktadır. Objektifliğin sağlanmasında "sözlü sınav ile ilgili ayrıntılı ölçütler geliştirilmelidir" diyen toplam müfettiş sayısı ise 8'dir. Benzer şekilde lisansüstü öğrenime sahip 2 ilköğretim müfettiş yar-

dımcısı sözlü sınavın objektif olmasını sağlamada bir tedbir olarak “nesnelliği sağlamak amacıyla, sözlü sınavlar sesli ve görüntülü olarak kayıt altına alınmalıdır” şeklinde farklı bir öneride bulunmuşlardır. Sözlü sınavın yapılaş şekline ilişkin bir diğer özgün öneri aynı şekilde lisansüstü öğrenim düzeyine sahip 4 ilköğretim müfettiş yardımcısının “sözlü sınavda adaylar, belirlenecek alanla ilgili bir sunum yaparak değerlendirilmelidir” şeklindeki görüşüdür. İlköğretim müfettişlerinin seçilmesinde önemli bir aşamayı oluşturan sözlü sınavın objektif bir takım standartlara oturtulması oldukça önemlidir. Çünkü, ilköğretim müfettişliği daha çok kişisel yeterlik ve yetenekler, insan ilişkileri, sosyal ve zihinsel becerilere dayalı çalışmaları gerektiren bir meslektir.

Kişisel özellikler ile mesleki etkililiği belirlemeye yönelik araştırmalarda, kişisel özelliklerin yönetsel etkililiği önemli ölçüde belirlediği sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla, seçme sürecinde mesleki bakımdan zeka, sağlık, yaratıcılık, kararlılık, dürüstlük, esneklik, girişkenlik, güvenilirlik, bilgi ve beceri gibi yeterlikler rol oynamalıdır (Başar, 1998, 93). Aksi takdirde, objektif olmadığına inanılan bir sözlü sınav mesleki saygınlık ve güvenilirliği de önemli ölçüde olumsuz etkileyecektir. Bu bakımdan ilköğretim müfettiş yardımcılarının da önerileri dikkate alınarak, ilgili yönetmelikte sözlü sınavın nesnel bir takım standartlara kavuşturulmasını sağlayacak çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Sözlü sınavın kaldırılması gerektiğini düşünenler araştırmaya katılan müfettiş yardımcılarının sadece %18’ini oluştururken, sözlü sınavın mutlaka yapılması gerektiğini düşünenler, araştırmaya katılanların % 44’ünü oluşturmaktadırlar. Ağırlıklı olarak kişisel yetenek ve sosyal becerilerin önem kazanması, ilköğretim müfettişlerinin seçilmesinde sözlü sınavı zorunlu kılmaktadır. Bu bakımdan müfettiş yardımcılarının ağırlıklı olarak sözlü sınav uygulamasının devam etmesi ancak, çeşitli tedbir ve çalışmalarla daha objektif bir niteliğe kavuşturulması gerektiği görüşünde olduklarını söylemek mümkündür.

Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarının 3’ü, “sözlü sınav soruları bilgi düzeyinde ve nitelikleri düşüktür” şeklinde görüş belirtirken, lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarının 7’si, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 5’i “sözlü sınav soruları ve içerik; davranış, tutum, düşünme ve ifade becerilerini ölçecek nitelikte olmalıdır” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu görüşleri, yönetmelik çerçevesinde yapılacak değişikliklerin sözlü sınavı daha objektif kriterlere bağlayacak ve sözlü sınav sorularının niteliğini yükseltecek çalışmaları kapsamaması gerekmektedir şeklinde yorumlanabilir.

4-Hizmetçi Eğitim ve Görev Başında Yetiştirme Sürecine İlişkin Görüş ve Öneriler

Yarışma sınavında başarılı olan müfettiş yardımcılarının, atamaları yapıldıktan sonra katıldıkları hizmetçi eğitim ve görev başında yetiştirme sürecine ilişkin görüş ve önerileri çizelge 5’te sunulmuştur.

Çizelge 5. Hizmetiçi Eğitim ve Görev Başında Yetiştirme Sürecine İlişkin Görüş ve Öneriler

4- Müfettiş yardımcıları, hizmetiçi eğitim ve bu eğitimde başarılı olanların katılacağı görev başında yetiştirme olmak üzere 3 yıllık sürede yetiştirilir. Yetiştirme sürecine ilişkin genel görüşleriniz nelerdir? a) Hizmetiçi eğitimin ve yönetmelik çerçevesinde belirlenen konu alanlarının yeterliliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir? b) Görev başında yetiştirme eğitiminin yeterliliği ve niteliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir? c) Mezuniyete göre, eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi veya eğitim yönetimi ve denetimi bölüm/anabilim dalından mezun ya da bu alanlarda yüksek lisans veya doktora yapanlara 120, diğer alan mezunlarına verilen 240 saatlik hizmetiçi eğitimde yapılan farklı uygulama hakkında ne düşünüyorsunuz?	LİSANSÜSTÜ	LİSANS
	f	f
a- Hizmetiçi eğitimde konu alanları ve kapsam gereksiz şekilde çok geniş tutulmuştur. İçerik ve planlama zayıf, yeterince verimli olduğunu düşünmüyorum.	14	9
a- Hizmetiçi eğitimde yönetmelikte geçen ders ve konu alanları esas alınmamaktadır.	4	
a- Hizmetiçi eğitimde teorik bilgiden ziyade uygulamaya ağırlık verilmelidir.	6	3
a- Hizmetiçi eğitim görev başlanmadan önce ve görev başlanmaya hazırlayıcı nitelikte verilmelidir.	9	
a- Müfettiş yardımcılığı sürecinde belirli periyotlarla hizmetiçi eğitim kursları düzenlenmelidir.	3	
a- Hizmetiçi eğitimde konu alanları ve ders sayıları yeterli, ancak uygulamada verim düşüktür.	2	
b- Görev başında yetiştirmede rehber müfettiş uygulaması yetiştirme bakımından yeterli ve verimli bir uygulamadır.	2	6
b- Görev başında yetiştirme süreci yeterince işlevsel ve verimli geçmemektedir. Model alma ve deneyim yoluyla öğrenme hakimdir.	15	5
b- İlköğretim müfettiş yardımcılarını yurt dışına gönderilerek yetiştirmeleri ve deneyim kazanmalarını sağlanmalıdır.	4	3
c- Hizmetiçi eğitimin süresi yeterlidir.	3	2
c- EYTP alanında lisans ve lisansüstü öğrenim görenlere yarı sürede hizmetiçi eğitim verilmesi uygundur.	14	5
c- EYTP alanında lisans veya lisansüstü öğrenim görenlere yarı sürede hizmetiçi eğitim verilmesi uygun değildir. Aynı kapsamda hizmetiçi eğitim verilmelidir.		4
GÖRÜŞLER TOPLAMI	69	37

Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarının 14'ü, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 9'u, "hizmetiçi eğitimde konu alanları ve kapsam gereksiz şekilde çok geniş tutulmuştur. İçerik ve planlama zayıf, yeterince verimli olduğunu düşünmüyorum" görüşünü ifade etmişlerdir. Oran olarak ele alındığında hizmetiçi eğitimi içerik, planlama ve uygulama bakımından yeter-

siz gören müfettiş yardımcılarının oranı %67.64 ile oldukça yüksek düzeydedir. Ayrıca, lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarının 6'sı, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 3'ü, "hizmetiçi eğitimde teorik bilgiden ziyade uygulamaya ağırlık verilmelidir" şeklinde görüş bildirmişlerdir. Yıldırım'ın (2007, 726), ilköğretim müfettiş yardımcılarının yetiştirilmesine yönelik yapılan hizmetiçi eğitim programının değerlendirilmesine yönelik yaptığı araştırmada hizmetiçi eğitime ilişkin müfettiş yardımcılarının görüşlerinde benzer bulgulara rastlanmıştır. İlköğretim müfettiş yardımcıları, aldıkları hizmetiçi eğitimde amaca ulaşma ve hizmetiçi eğitimin değerlendirilme düzeyini yetersiz görmüşlerdir. Bu bakımdan hizmetiçi eğitimin konuları yeniden gözden geçirilerek düzenlenmeli, daha nitelikli bir planlama ve uygulama ile verim yükseltilmelidir.

Lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarının 9'u "hizmetiçi eğitim göreve başlamadan önce ve göreve hazırlayıcı nitelikte verilmelidir" görüşündedirler. Hizmetiçi eğitim programı göreve başladıktan sonra (ortalama 6-12 ay sonra) verildiği için müfettiş yardımcıları açısından yeterince işlevsel olmamaktadır. Zira, özellikle mesleğe girişle birlikte, meslek ve kurum kültürü ve mesleğin ana ilkeleri konusunda bilgiye duyulan ihtiyaç çok daha fazla olmaktadır. Mesleğin ilk günlerindeki heyecan ve ilgi, verilecek eğitimin verimliliğini arttıracaktır. Bu bakımdan verilecek eğitimin mesleğe girişte ve meslek kültürü ile temel becerileri kazandıracak şekilde verilmesi, yönetmelikte bunun daha açık ve sınırları belirli şekilde kayıt altına alınması gerekmektedir.

İlgili yönetmelik gereğince, ilköğretim müfettiş yardımcılarının 3 yıl yardımcılık süresince görev başında yetişmeleri esastır. Görev başında yetiştirmeye ilişkin yönetmelik maddelerine ve uygulamalarına ilişkin görüşlerine göre, lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarının 15'i, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 5'i "görev başında yetiştirme süreci yeterince işlevsel ve verimli geçmemektedir. Model alma ve deneyim yoluyla öğrenme hakimdir" görüşündedirler. Özellikle 3 yıl gibi uzun bir süreyi kapsayan görev başında yetiştirme eğitiminin yeterince işlevsel olmaması, üzerinde düşünülmesi ve gerekli tedbirlerin alınması gereken bir konudur. Söz konusu sürenin yönetmelik çerçevesinde işleyiş ve eğitim süreci bakımından daha sistematik ve etkili, hizmetiçi eğitim, bilimsel yayın, araştırma ve çeşitli projeler hazırlama gibi çalışmalarla daha verimli şekilde geçirilmesi önem taşımaktadır. Zira, müfettiş olarak atanan adayların, mesleğe başladıktan sonra tâbi oldukları bir yetiştirme sistemi ve belirli bir program bulunmamaktadır. Bu bakımdan mesleki yetiştirme açısından oldukça önem taşıyan hizmetiçi eğitimin nitelik bakımından belirli bir standarda kavuşturulması ve görev başında yetiştirme sürecinin daha etkili şekilde planlanması müfettiş yetiştirmede kritik önem taşımaktadır.

Mezuniyete göre, eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi veya eğitim yönetimi ve denetimi bölüm/anabilim dalından mezun ya da bu alanlarda yüksek lisans veya doktora yapanlara 120, diğer alan mezunlarına verilen 240 saatlik hizmetiçi eğitimde yapılan farklı uygulamaya ilişkin görüşler incelendiğinde, yönetmeliğin ilgili maddesinin mevcut haliyle kalması gerektiğini düşünenlerin 14'ü lisansüstü, 5'inin ise lisans mezunu olduğu görülmektedir. Söz konusu alanda lisans ve lisansüstü öğrenim görenlerin aynı sürede hizmetiçi eğitim alması gerektiğini ifade edenler, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanlardan sadece 4 kişidir. Buna göre, mevcut uygulamanın devam etmesi ve ilgili yönetmelik maddesinin yürürlükte kalmasından yana olanlar, lisansüstü öğrenime sahip müfettiş yardımcılarının yaklaşık

% 78'ini, lisans düzeyinde öğrenime sahip müfettiş yardımcılarının ise %31'ini oluşturmaktadır.

5-Yeterlik Sınavının Konu ve Puan Değerleri Hakkındaki Görüş ve Öneriler

Bu başlık altında, ilköğretim müfettiş yardımcılarının üç yıllık yetiştirme süreci sonunda, ilköğretim müfettişi olarak atanabilmeleri için başarılı olmaları gereken yeterlik sınavına ilişkin görüş ve önerileri verilmiştir.

Çizelge 6. Yeterlik Sınavının Konu ve Puan Değerlerine İlişkin Görüş ve Öneriler

5- Üç yıllık yetiştirme süreci sonunda yapılan yeterlik sınavının konu ve puan değerleri hakkındaki görüş ve önerileriniz nelerdir? (Yeterlik sınav konuları ve puan değerleri: a) Mevzuat ve uygulamaları %25, b) İnceleme ve soruşturma %25, c) Mesleki yardım, rehberlik ve iş başında yetiştirme ile teftiş %40, d) Genel kültür %10)	LİSANS ÜSTÜ	LİSANS
	f	f
a- Mevzuat ve uygulamalarındaki oran daha düşük olmalıdır.	3	
a- Genel kültür alanındaki sorular yerine eğitim bilimleri ve eğitim programları ile ilgili alanlardan soruların sorulması daha uygundur.	6	3
- Herhangi bir fikrim yok.		4
- Konu dağılımı oranlarını ve alanları yeterli ve uygun buluyorum.	12	9
- Müfettiş yardımcıları, yeterlik sınavında sadece aldıkları hizmetiçi eğitim ve yetiştirme sürecinde muhatap oldukları konulardan sınava tabi tutulmalıdırlar.		3
GÖRÜŞLER TOPLAMI	22	19

Müfettiş yardımcılarını üç yıllık yetiştirme süreci sonunda yeterlik sınavına tâbi tutulmaktadır. Yeterlik sınavına ilişkin görüşler incelendiğinde, lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarının 12'si, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 9'u, "konu dağılımı oranlarını ve alanları yeterli ve uygun buluyorum" görüşündedirler. Dolayısıyla ilköğretim müfettiş yardımcılarının yaklaşık olarak %62'si mevcut yönetmelik maddesinin yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Buna karşın, lisansüstü öğrenim düzeyine sahip ilköğretim müfettiş yardımcılarının 6'sı, lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların ise 3'ü "genel kültür alanındaki sorular yerine eğitim bilimleri ve eğitim programları ile ilgili alanlardan soruların sorulması daha uygundur" görüşünü dile getirmişlerdir.

6-İlköğretim Müfettiş Yardımcılarının Diğer Görüş ve Önerileri

İlköğretim müfettiş yardımcılarının, müfettiş seçme, yetiştirme ve teftiş sistemine ilişkin genel görüşleri ve önerileri çizelge 7'de verilmiştir.

Çizelge 7. Diğer Görüş ve Öneriler

6- Diğer Görüş ve Öneriler:	LİSANS ÜSTÜ	LİSANS
	f	f
- Müfettişlerin mesleki rollerinin en önemli boyutunu oluşturan rehberlik ve iş başında yetiştirme fonksiyonel değildir. Eğitimde teftiş, sistem ve işlev olarak yeniden düzenlenmelidir. Yeni bir denetim modeline ihtiyaç duyulmaktadır.	3	5
- Müfettişlere alanlarında lisansüstü öğrenim görme imkânı tanınarak mesleki yeterliklerinin yükseltilmesi konusunda çalışmalar yapılmalıdır.	2	2
- İlköğretim müfettişliği, uzmanlık bilgisi ve formasyonu gerektirmesinden dolayı sürekli öğrenme, yetişme ve yenilenme zorunluluk arz etmektedir. Bu bakımdan bakanlık tarafından yeterli imkân ve motivasyonu sağlayacak çalışmalar yapılması oldukça önemlidir.	1	
- Branş bazında rehberlik ve teftiş esas olmalıdır. Uzmanlaşma ve işlevselliğin sağlanması bakımından oldukça önemlidir.	1	
- Mesleki bakımdan cazibe, saygınlık, etkililik ve mesleki doyum düşük, tükenmişlik düzeyi oldukça yüksektir.	1	
- Müfettiş yardımcılığı sürecinde teorik ve uygulamalı olarak nitelikli bir yetiştirme imkânı sağlanmalıdır. Süreçte, yapılacak ölçme ve değerlendirme çalışmaları ile eleme ve meslekten çıkarma imkanı bulunabilmelidir.	1	
- Müfettişlerin özlük hakları konusunda iyileştirmeler yapılmalıdır.	1	
- Müfettişlerin yabancı dil öğrenmeleri sağlanarak yurt içi kurslar ve yurt dışı çalışmalarla mesleki bakımdan yetişmeleri sağlanmalıdır.	1	
- Bütün müfettişlerin en az lisansüstü eğitime alınması ve müfettişliğin bir uzmanlık alanı olarak kabul görmesinin sağlanması gerekmektedir.		1
GÖRÜŞLER TOPLAMI	11	8

Lisansüstü öğrenime sahip müfettiş yardımcılarını bu bölümde 11 görüş ifade ederken, lisans düzeyinde öğrenime sahip ilköğretim müfettişleri 8 görüş dile getirmişlerdir. Bu çerçevede, dile getirilen görüş ve önerilerden bazıları şunlardır: 1- Müfettişlerin mesleki rollerinin en önemli boyutunu oluşturan rehberlik ve iş başında yetiştirme fonksiyonel değildir. Eğitimde teftiş, sistem ve işlev olarak yeniden düzenlenmelidir. Bu bakımdan yeni bir denetim modeline ihtiyaç duyulmaktadır. 2- Müfettişlere alanlarında lisansüstü öğrenim görme imkânı tanınarak mesleki yeterliklerinin yükseltilmesi konusunda çalışmalar yapılmalıdır. 3- Branş bazında rehberlik ve teftiş esas olmalıdır. Uzmanlaşma ve işlevselliğin sağlanması bakımından bu oldukça önemlidir. 4- Müfettişlerin yabancı dil öğrenmeleri sağlanarak yurt içi kurslar ve yurt dışı çalışmalarla mesleki bakımdan yetişmeleri sağlanmalıdır. 5- Bütün müfettişlere en az lisansüstü öğrenim görme imkânının sağlanması ve müfettişliğin bir uzmanlık alanı olarak kabul görmesine yönelik çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Görüş ve öneriler incelendiğinde, teftişin yeniden yapılması, müfettiş yeterliklerinin artırılması, uzmanlaşmaya yönelik çalışmalarla müfettişlerin yurt içi ve yurt dışı eğitim ve yetiştirme programları ile sürekli bir gelişim süreci içerisine girmeleri gerektiği ifade edilmektedir. Elde edilen görüşler, genel olarak müfettiş yardımcılarının, yeniden yapılması ve mesleki gelişim bakımından istekli ve talep içerisinde oldukları yönünde önemli veriler sunmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

İlköğretim müfettiş yardımcıları, müfettiş yardımcılarının EYTP alanında yüksek lisans derecesine sahip olanlar arasından seçilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Mevcut uygulamada fakültelerin EYTP alanından mezun veya bu alanda yüksek lisans veya doktora yapmış olanlar için üç yıl öğretmen veya yönetici olarak çalışanlar müfettiş yardımcılığına başvurabilmektedirler. Müfettiş yardımcıları bu üç yıllık sürenin yetersiz olduğunu ve lisansüstü öğrenim düzeyine sahip olanların en az beş yıllık mesleki deneyime sahip olması gerektiği görüşündedirler.

İlköğretim müfettiş yardımcıları, İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği'ndeki, müfettiş yardımcılığı sınavına başvurabilmek için "müfettiş yardımcılığı yarışma sınavının açıldığı yılın Ocak ayının birinci gününde 40 yaşını doldurmamış olmak" koşulunu; 45 yaşını doldurmamış olmak şeklinde değiştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Yazılı sınavın kapsamı ve bu konudaki görüşler incelendiğinde ise, araştırmaya katılan müfettişlerin yarısı, yazılı sınavın kapsamı ve uygulanmasına ilişkin bir değişikliğe ihtiyaç duyulmadığını ifade etmişlerdir. Ancak, müfettiş yardımcıları, yazılı sınavın kapsamının gereğinden fazla geniş tutulduğunu ve sınav sorularının ağırlıklı olarak özel alan bilgisine yönelik, bilgiyi yorumlama, analiz, sentez ve yaratıcılık gerektiren niteliklere sahip olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Sözlü sınavla ilişkin görüş ve öneriler incelendiğinde, müfettiş yardımcılarının yaklaşık % 62'si sözlü sınavın objektif olmadığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Ancak bu görüşe rağmen sözlü sınavın kaldırılması gerektiğini ifade edenlerin oranı sadece % 14'tür. Müfettiş yardımcılarının önemli bir kısmı sözlü sınavın mutlaka yapılması ancak, objektif ölçütler ve uygulamalarla nesnellığın sağlanması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Müfettiş yardımcılarının, hizmetiçi eğitim ve görev başında yetiştirmeye dair mevcut yönetmelik ve uygulamalara ilişkin sorulara yönelik görüşleri ise şöyledir. İlköğretim müfettiş yardımcılarının büyük bölümü, yönetmelik gereği katılmak zorunda oldukları hizmetiçi eğitimi, içerik, planlama ve uygulama bakımından yetersiz bulmaktadırlar. Müfettiş yardımcıları ağırlıklı olarak hizmetiçi eğitimin teorik olmaktan çok uygulamaya yönelik olarak ve göreve henüz başlamadan önce verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Görev başında yetiştirme uygulamasının da aynı şekilde yeterince işlevsel olmadığı, deneyim ve model alma yoluyla yetişmenin hakim olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

Müfettiş yardımcıları, üç yıl süren yardımcılık süresi sonunda yapılan yeterlik sınavının konu ve puan dağılımını büyük oranda yeterli görmekteyiz. Bununla birlikte, bazı müfettiş yardımcıları, yeterlik sınavının konu alanları içerisinde yer alan genel kültür soruları yerine eğitim bilimleri ve özelden eğitim programlarına yönelik soruların sorulması gerektiğini ifade etmişlerdir.

◆ **Abdurrahman Ekinci**

Sorulara ilaveten ilköğretim müfettiş yardımcılarının müfettiş seçme, yetiştirme ve teftiş sistemine ilişkin genel görüşleri sorulduğunda, müfettişlikte mesleki doyumun düşük, tükenmişliğin yüksek olduğunu, mevcut hâli ile teftiş ve rehberliğin işlevsel olmadığını, sistemin yeniden yapılanması gerektiğini ve yeni bir denetim modeline ihtiyaç duyulduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca, müfettişlere yönelik lisansüstü öğrenim vb. imkânlarla kendilerini yetiştirmeleri imkânının sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Bu bulgular ışığında, İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği'nde müfettiş seçme ve yetiştirmeye, ayrıca denetimin ve denetçinin etkililiğini sağlamaya yönelik olarak yapılacak çalışmalar için aşağıdaki öneriler sıralanabilir:

- İlköğretim müfettiş yardımcılarının EYTP alanından yüksek lisans yapmış öğretmen veya yöneticiler arasından seçilmesi gerekmektedir.
- EYTP alanından mezun, veya bu alanda lisansüstü eğitim görenlerin en az beş yıl öğretmen veya yönetici olarak çalışmış olmaları koşulu getirilmelidir.
- Halen müfettiş yardımcılığı sınavına başvuruda uygulanan 40 yaş sınırının, 45'e yükseltilebilir.
- Müfettiş yardımcısı seçmede, okul yöneticiliği yapmış olanlara öncelik verilebilir.
- Sözlü sınavda nesneliliğin sağlanması gerekmektedir. Bu amaçla, nesnel ölçütlerin belirlenmesi, soruların daha net cevaplar gerektirmesi, sözlü sınavın görüntülü ve sesli olarak kayıt altına alınması daha uygun olacaktır.
- Müfettiş yardımcılığı eğitiminin önemli bir aşaması olan hizmetiçi eğitimin içerik, planlama ve uygulama bakımından niteliğinin artırılması, söz konusu eğitimin mesleğe girişle birlikte ve mesleğe hazırlayıcı şekilde verilmesi gerekmektedir.
- Müfettiş yardımcılığında görev başında yetiştirmenin daha etkili, planlı ve ayrıntılı aşamaları ile sürece yayılarak, belirli periyotlarla yapılacak eğitim ve sınav uygulamaları ile daha verimli geçirilmesi sağlanmalıdır.
- İlköğretim müfettişlerine ve yardımcılara lisansüstü öğrenim ve yurt içi, yurt dışı eğitim programları ile imkanlar sağlanarak kendilerini sürekli olarak geliştirmeleri teşvik edilmelidir.
- Eğitimde denetim ve rehberlik, yapı ve işleyiş olarak yeniden düzenlenmelidir. Bu çerçevede yeni bir denetim modeli üzerinde çalışılması önem taşımaktadır.

Kaynakça

- Başar, Hüseyin (1998). **Eğitim Denetçisi**, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Bozkurt, E. ve Karabıyık, İ. (2003). Türk Millî Eğitim Denetim Sistemi, Sorunları ve Çözüm Önerileri. **Türk Millî Eğitim Teftiş Sisteminde Yapılanma Sorunu**. (Der. Alim Başaran, Emine Bozkurt) Tem-Sen Yayınları No:1, ss. 119-129, Ankara.
- Hsu, S-H. and Chan, T. (1994). A Study of Inspection Performance and the Personality of Quality Inspectors. **International Journal of Quality & Reliability Management**. Vol. 11 No. 5, pp. 55-65.
- Kaya, Y. K. (1979). **İnsan Yetiştirme Düzenimiz: Politika, Eğitim, Kalkınma**, Nüve Matbaası, Ankara.
- M.E.B.(1979). Teftiş Sistemi Çalışma Grubu Raporu. **Türk Millî Eğitim Teftiş Sisteminde Yapılanma Sorunu**. (Der. Alim Başaran, Emine Bozkurt) Tem-Sen Yayınları No:1, ss. 192-220, Ankara.
- Matthews, P. ve diğerleri (1998). Aspects of the Reliability and Validity of School Inspection Judgements of Teaching Quality. **Educational Research and Evaluation**. Vol. 4, No. 2, pp. 167-188.
- MEB (1969). **İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği**. Tebliğler Dergisi, Sayı 1580.
- MEB (1999). **İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği**. 13.08.1999 Tarih ve 23785 Sayılı Resmî Gazete.
- Resmî Gazete (1982). **Hizmetiçi Eğitimi Yolu İle İlköğretim Müfettişi Yetiştirilmesi Hakkında Yönetmelik**. Sayı: 17909.
- Taymaz, H. (1997). **Eğitim Sisteminde Teftiş**, TAKAV Matbaası, Ankara.
- Yalçınkaya, M. (2003). Türk Eğitim Sisteminde Teftişin Bütünleştirilmesi. **Türk Millî Eğitim Teftiş Sisteminde Yapılanma Sorunu**. (Der. Alim Başaran, Emine Bozkurt) Tem-Sen Yayınları No:1, ss. 74-89, Ankara.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005) **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, A. (2007). İlköğretim Müfettiş Yardımcılarının Yetiştirilmesi. **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. 16. Sayı, ss. 715-728.
- Yıldırım, İ. ve Koçak, Ş. (1994) "Eğitim Denetiminde İlköğretim Müfettişleri, Yetiştirilme ve Sorunları." Erişim Tarihi: 4 Mayıs 2005.
- http://www.cu.edu.tr/insanlar/semseddin/ilkogretim_mufettisleri.htm

EVALUATING THE VIEWS OF ASSISTANT SUPERVISORS OF PRIMARY SCHOOLS ON THE TRAINING AND SELECTION PRINCIPLES OF SUPERVISORS

Abdurrahman EKİNCİ*

Abstract

This study was performed in the aim of evaluating the views and suggestions of assistant supervisors of primary schools on the current applications related to the training and selection principles of primary school supervisory boards statutes. In this study, a semi-structured interview form was used that was prepared based on the training and selection rules of the statutes in question. The population of this study consists of 319 assistant supervisors of primary schools that were appointed to this position at 2007. The sample of this study consists of 34 assistant supervisors from this population who accepted to participate in this study voluntarily. Data of this study were interpreted through frequencies and percentages. As a result of this study, some views and suggestions were offered related to the training and selection of primary school supervisors.

Key Words: Supervision, supervisor selection, supervisor training

* Assistant of Primary School Inspector, Yozgat.